

Historia koncesjonowania sprzedaży alkoholu w Danii

Alcohol sales in Denmark – Legal History of the Licensing System

Kim Moeller

Center for Alcohol and Drug Research, Copenhagen

Abstract – Introduction. At the beginning of the twentieth century the Nordic countries, except for Denmark, set up state monopolies on alcohol sales. The purpose was to achieve a shift of drinking culture away from spirits and drinking to intoxication. Instead of a state monopoly Denmark had success with implementing a steep excise tax and regulating bar through a license system. The purpose was to balance the social and health consequences of alcohol consumption, on the one hand, and entrepreneurial freedom on the other. This system of taxation and regulation revolves around controlling availability and tells the story of a gradual civilising process that runs concurrent with the development of the Danish welfare state.

Method. The article applies a sociological analysis of law by using official legal documents and Parliamentary White Papers and proceedings in combination with official statistics on bars and total consumption.

Discussion. The pressure to liberalise selling of alcohol from bars has grown in strength throughout the twentieth century. The article analyses the legal changes concerning the selling of alcohol from various perspectives: state authorities' public health considerations, bar owner's freedom of trade arguments and the temperance movement's call for sobriety. At present the restrictions on availability are reduced to formal age restrictions and public order considerations.

The article contributes to the research on Nordic alcohol policies in two ways. Firstly by focusing on the formative years of Danish alcohol policy from 1912 to the Second World War a period which has so far been not been given much attention. Secondly by introducing data on outlet density which is suitable for comparisons with the other Nordic countries.

Key words: alcohol policy, license system, history, Denmark

Streszczenie – Wprowadzenie. Na początku XX wieku wszystkie kraje nordyckie, z wyjątkiem Danii, wprowadziły państwowy monopol na handel alkoholem. Celem takiego posunięcia było przekształcenie kultury picia – zmniejszenie spożycia napojów spirytusowych i skłonienie konsumentów do rezygnacji z picia dla upicia. Dania – zamiast państwowego monopolu – wprowadziła wysoki podatek akcyzowy i system koncesji na sprzedaż alkoholu. Chodziło o to, by zachować równowagę pomiędzy społecznymi i zdrowotnymi konsekwencjami spożycia alkoholu z jednej strony i wolnością gospodarczą – z drugiej. Taki system zapewniał kontrolę i wspomagał proces stopniowego cywilizowania się kultury picia, przebiegający równolegle z rozwojem państwa opiekuńczego w Danii.

Metoda. W artykule przeprowadza się socjologiczną analizę prawa, wykorzystując dokumenty prawne oraz raporty i sprawozdania parlamentarne w połączeniu z oficjalnymi statystykami dotyczącymi liczby barów oraz spożycia alkoholu.

Tłumaczenie z języka angielskiego: Monika Swadowska